

Referanser: KM 12/24, KR 94/24, KR 48/25, KR 77/25

Arkivsak: 22/03129-36

Permanent utvalg for kvensk kirkeliv (Kirkemøtet 2026)

Sammendrag

Kirkemøtet i 2024 behandlet Den norske kirkes oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. I den forbindelse bad møtet om å få tilbake en sak om strukturer for å styrke kvensk kirkeliv.

Planen er å etablere et *midlertidig* nasjonalt utvalg for kvensk kirkeliv innen utgangen av første kvartal i 2026, og Kirkemøtet i 2026 bes om å fatte et prinsippvedtak om å etableres et *permanent* nasjonalt utvalg/råd for kvensk kirkeliv, etter avsluttet forsøksperiode for det midlertidige utvalget. Et senere kirkemøte vil så kunne vedta regelverk i tråd med prosedyrer for behandling av regelsaker.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

- Kirkemøtet ønsker at det opprettes et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk kirkeliv i Den norske kirke.
- Kirkemøtet ser fram til å behandle regelverket for et permanent utvalg/råd kvensk kirkeliv i Den norske kirke på et senere kirkemøte, etter forsøksperioden for det midlertidige nasjonale utvalget.

Saksorientering

Bakgrunn

Tidligere vedtak i Kirkemøtet og Kirkerådet

Kirkemøtet i april 2024 behandlet Den norske kirkes oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Den norske kirke har i over 30 år hatt Samisk kirkeråd, mens kvensk kirkeliv mangler en nasjonal struktur, noe Kirkemøtet erkjente i sitt vedtak:

Kirkemøtet erkjenner at det trengs mer kunnskap om kvener/norskfinner og skogfinners historie, språk, kultur, tradisjon og trosutøvelse. Slik kunnskap er en forutsetning for forsoningsarbeidet. Det må arbeides systematisk for å finne gode strukturer for samhandling med kvener/norskfinner og skogfinner for å finne måter å romme deres tradisjoner og behov i kirke- og menighetsliv. Kirkemøtet ser fram til å få en sak om dette på Kirkemøtet i 2025.

Vedtak pkt. 3, KM-sak 12/24 (April 2024)

Kirkemøtet ba Kirkerådet om en handlingsplan for arbeidet med sannhet og forsoning. Planen ble vedtatt i desember samme år og inneholdt følgende tiltak:

Etablere et midlertidig kvensk/norskfinsk utvalg/kirkeråd

Vedtak KR-sak 94/24 (Desember 2024)

I mai 2025 behandlet Kirkerådet rapporten fra *Arbeidsgruppe med mandat til å fremme forslag til kirkerådet om oppgaver og sammensetning av et nasjonalt organ for kvensk kirkeliv*. Rådet gikk igjennom arbeidsgruppens forslag om hvorledes et nasjonalt organ for kvensk kirkeliv kunne organiseres og gjentok ønsket om en organisatorisk styrking av kvensk kirkeliv.

1. Kirkerådet ønsker å styrke kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke og ber om at det forberedes en sak til Kirkemøtet i 2026 hvor det foreslås at Kirkemøtet fatter et prinsippvedtak om etablering av et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv. Regelverket for et slikt utvalg/råd, vil måtte behandles på et senere kirkemøte, ut fra erfaringene med det midlertidige kvensk/norskfinske utvalget/rådet som vil bli opprettet i 2025 som en prøveordning. I arbeidet med regelverket for et permanent utvalg/råd må forslaget om en kvensk/norskfinsk kategorialmenighet utredes, samtidig som det vurderes om det finnes andre og mer tjenlige måter å organisere kvensk/norskfinsk kirkeliv på.
2. Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å godkjenne mandat og oppnevning av medlemmer til et midlertidig kvensk/norskfinsk utvalg/råd som skal etableres som en prøveordning innen utgangen av 2025 (jfr. arbeidsgruppens forslag til sammensetning).
3. Kirkerådet ber om å få en tilbakemelding fra konsultasjonen om kvensk/norskfinsk kirkeliv.

I september arrangerte Kirkerådet en bredt sammensatt konsultasjon i Nordreisa om kvensk kirkeliv. Konsultasjonen viste at det var hensiktsmessig å justere hvorledes mandat og oppnevning av det midlertidige utvalget burde foregå. I stedet for at kvenske/norskfinske interesseorganisasjoner oppnevner medlemmer til utvalget (slik det foreslås i rapporten fra arbeidsgruppen), ser administrasjonen det som mer hensiktsmessig at organisasjonene *foreslår* medlemmer og at direktøren *oppnevner* utvalget. Organisasjonene vil bli konsultert om dette før Kirkerådet får saken til behandling på sitt møte 4. desember.

Fra midlertidig til permanent utvalg/råd

Følgende mandat er foreslått for det midlertidige nasjonale utvalg for kvensk kirkeliv (direktøren fastsetter mandatet):

1. Midlertidig nasjonalt utvalg for kvensk kirkeliv er Den norske kirkes utvalg for kvensk kirkeliv.
2. Utvalget skal samarbeide nært med Kirkerådet og Nord-Hålogaland bispedømmeråd.
3. Utvalgets hovedoppgaver er:
 - a) Forberede etableringen av et permanent utvalg/råd for kvensk kirkeliv i Den norske kirke ved å bl.a. foreslå et regelverk.
 - b) Vurdere eventuell kategorialmenighet og relasjonen til et nasjonalt råd/utvalg.
 - c) Bidra til kompetansebygging i kirken om kvensk kultur, språk og kirkeliv.
 - d) Bidra til å synliggjøre og fremme kvensk kirkeliv i menighetene i samarbeid med bispedømmeråd og Kirkeråd – bl.a. gjennom innsamling og utvikling av ressurser (salmer, tekster, liturgier, trosopplæring på kvensk).
 - e) Være en ressurs i kirkens arbeid med nasjonale minoriteter
 - f) Bidra til å styrke kirkens kontakt og samarbeid med kvenske kompetansemiljøer og relevante organisasjoner og offentlige myndigheter.

Det midlertidige utvalget skal starte opp sitt arbeid første kvartal 2026. Innen utgangen av 2027 skal utvalget foreslå et regelverk (inkl. mandat, oppgaver og valgordning), slik at Kirkemøtet, tidligst i 2028, men sannsynligvis i 2029, kan fatte endelig vedtak om opprettelse av et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk kirkeliv.

I 2027 er det kirkevalg, og uansett valgordning, er det tidsmessig ikke mulig å velge det nye utvalget/rådet i forbindelse med dette kirkevalget. Uten å forskuttere noe, kan man se for seg at organet velges på et «kvensk valgmøte» (etter modell av samisk kirkeråd), og at et slik valg kan gjennomføres innen utgangen av 2028, så snart det er praktisk mulig etter at Kirkemøtet har vedtatt regelverket. Funksjonstiden for første perioden kan så tilpasses, slik at man etter hvert samsvarer med de øvrige valgene.

Ut fra dette kan man anta at et permanent utvalg/råd kan starte opp tidlig i 2029.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kostander for etablering og drift av et permanent utvalg/råd for kvensk kirkeliv må utredes. Dette må sees i sammenheng med erfaringene fra forsøksperioden og utarbeidelse av regelverk.